

Sysmän kunta / FCG Finnish Consulting Group Oy

Viite: Lausuntopyyntö 27.11.2024

Asia: Leirintäalueen laajennuksen asemakaava OAS, Sysmä

Finnish Consulting Group Oy on laatimassa maanomistajien aloitteesta asemakaavan laajennusta ja muutosta Sysmän leirintäalueelle. Suunnittelualue sijaitsee entisen urheilukentän alueella Sysmäntien pohjoispuolella ja on kooltaan n. 5.8 ha. Alue käsittää kiinteistöt 781-411-5-1, 781-411-2-425 ja 781-411-2-341. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on laajentaa leirintäaluetta käytöstä poistuneen urheilukentän ja sen ympärillä olevien peltoalueiden alueelle.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 14.11.2024 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnitelma-alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäänös, rautakautinen asuinpaikka *Sikala* (mj. rek. 1000007847) ja mahdollinen muinaisjäänös, historiallisen ajan kylätontti *Otamo* (mj. rek. 1000007847):

- 1) Kiinteä muinaisjäänös, mahdollinen rautakautinen asuinpaikka (mj.rek. *Sikala* 1000007847). Vuonna 2013 suoritetuissa koekaivauksissa rautakautisen asuinpaikan alueelta todettiin sekoittuneen pintamaakerroksen alta historiallisen asutukseen liittyviä jäänteitä sekä alueen pohjoisreunasta merkkejä rautakautisesta toiminnasta (*H. Poutiainen & J. Tiilikkala 2013: Sysmä Sikala. Rautakautisen ja historiallisen ajan asuinpaikan koekaivaus*).
- 2) Mahdollinen muinaisjäänös, historiallisen ajan kylätontti (mj.rek. *Otamo* 1000007847). Varhaisimmat maininnat kylästä ovat vuosilta 1430 ja 1462 ja ensimmäinen maakirjamerkintä on vuodelta 1539. 1560-luvulla kylässä tiedetään olleen neljä tilaa. Kylätontin sijainti ja aluerajaus perustuvat arkisto/karttatutkimukseen, eikä niitä ole tarkastettu maastossa, mistä johtuen sen suojelustatus on *mahdollinen muinaisjäänös*. Vuonna 2021 suoritetussa *Sikalan* rautakautisen asuinpaikan koekaivauksessa (muinaisjäänöksen rajojen tarkastaminen ja mahdollinen tarkempi tutkiminen) saatiin useita havaintoja historiallisen ajan kylätontista sekä mahdollisesta rautakautisesta asutuksesta kiinteän muinaisjäänösalueen ulkopuolelta, Otamon kylätontin alueelta. (*E. Mikkola 2021: Sysmä, Sikala ja Otamo. Rautakautisen*

asuinpaikan ja mahdollisen historiallisen ajan kylätontin koekaivaus 2.-6.8.2021. Ks. oheinen karttaliite).

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää:

- 1) Kiinteä muinaisjäänös, rautakautinen asuinpaikka (mj.rek. *Sikala* 1000007847). Jos alueelle suunnitellaan muuttuvaa/kajoavaa maankäyttöä, edellyttää se riittävää arkeologista kaivaustutkimusta ja siihen haettavaa muinaismuistolain (295/1963) mukaista kajoamislupaa tai/ja kajoamislupaneuvottelua.
- 2) Mahdollinen muinaisjäänös, historiallisen ajan kylätontti (mj.rek. *Otamo* 1000007847). Kohteen suojelustatus ja aluerajaus on määriteltävä arkeologisella tarkkuusinventoinnilla ja tarkkuusinventoinnin tulokset on huomioitava kaavahankkeessa. Jos kyseessä on kiinteä muinaisjäänöskohde, on kohde tutkittava riittävin arkeologisin kaivaustutkimuksin ennen kuin alue voidaan vapauttaa mahdolliselle muuttuvalle/kajoavalle maankäytölle.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Kaavamuuosalue sisältyy kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaaseen rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen ”*Sysmän kirkonkylä ja Otamo*” (MARY 2024). Maakuntakaavan uudistamista varten tuotettu rakennetun kulttuuriympäristön täydennysinventointi on kaavaprosessissa käytettävissä. Edellä mainitut tiedot tulee lisätä kaava-asiakirjoihin. Suunnittelualue on rakentamatonta lukuun ottamatta käytöstä poistetun urheilukentän toimintoihin liittyviä rakenteita. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavaprosessissa arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan, mutta erillistä maisemaselvitystä ei ole katsottu tarpeelliseksi. Suunnittelualueen arvot ja sijainnin huomioiden museo esittää, että jatkosuunnittelussa kaavan vaikutuksia tuodaan esille riittäväillä havainnekuvilla.

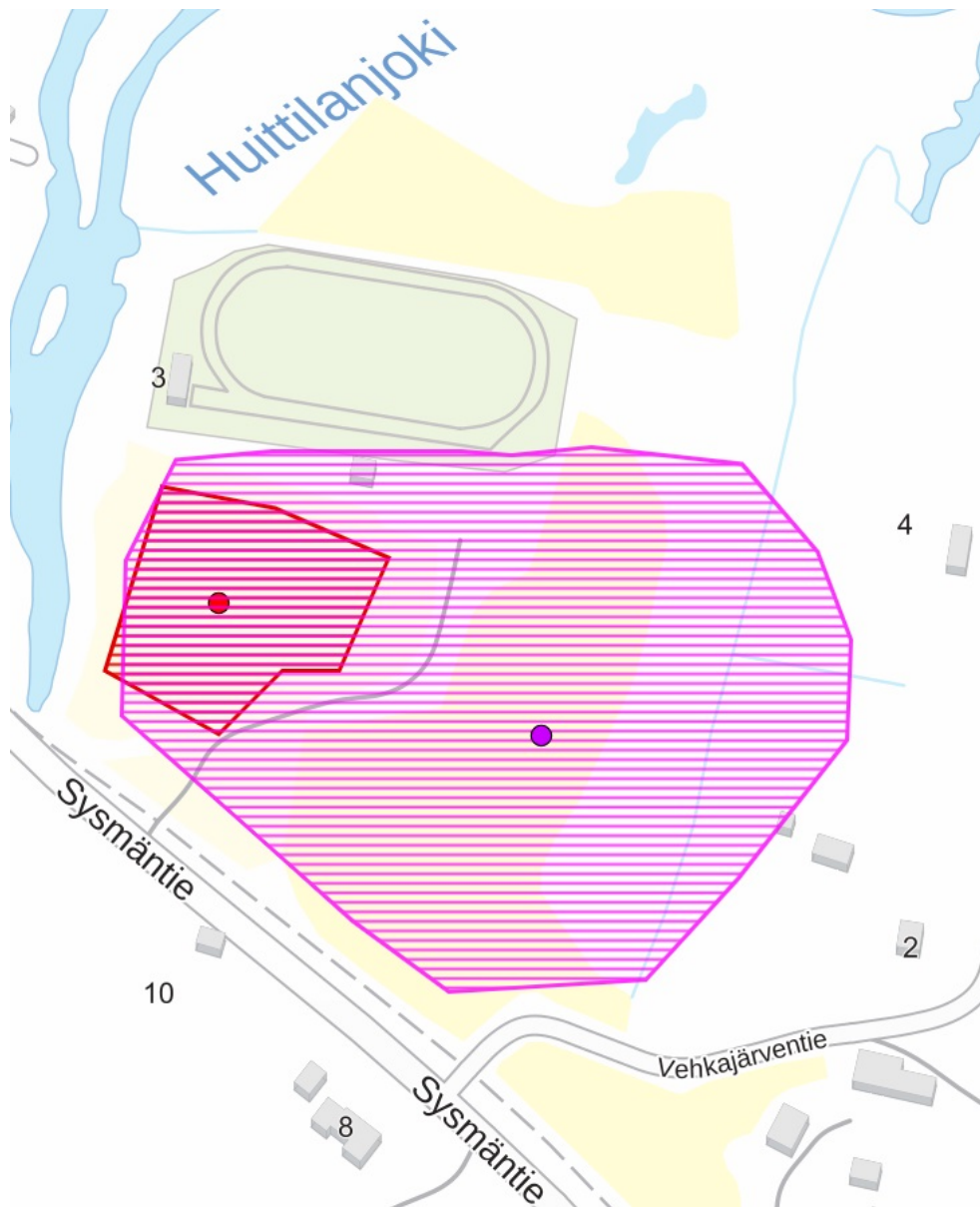
Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Tomi Kuljukka
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

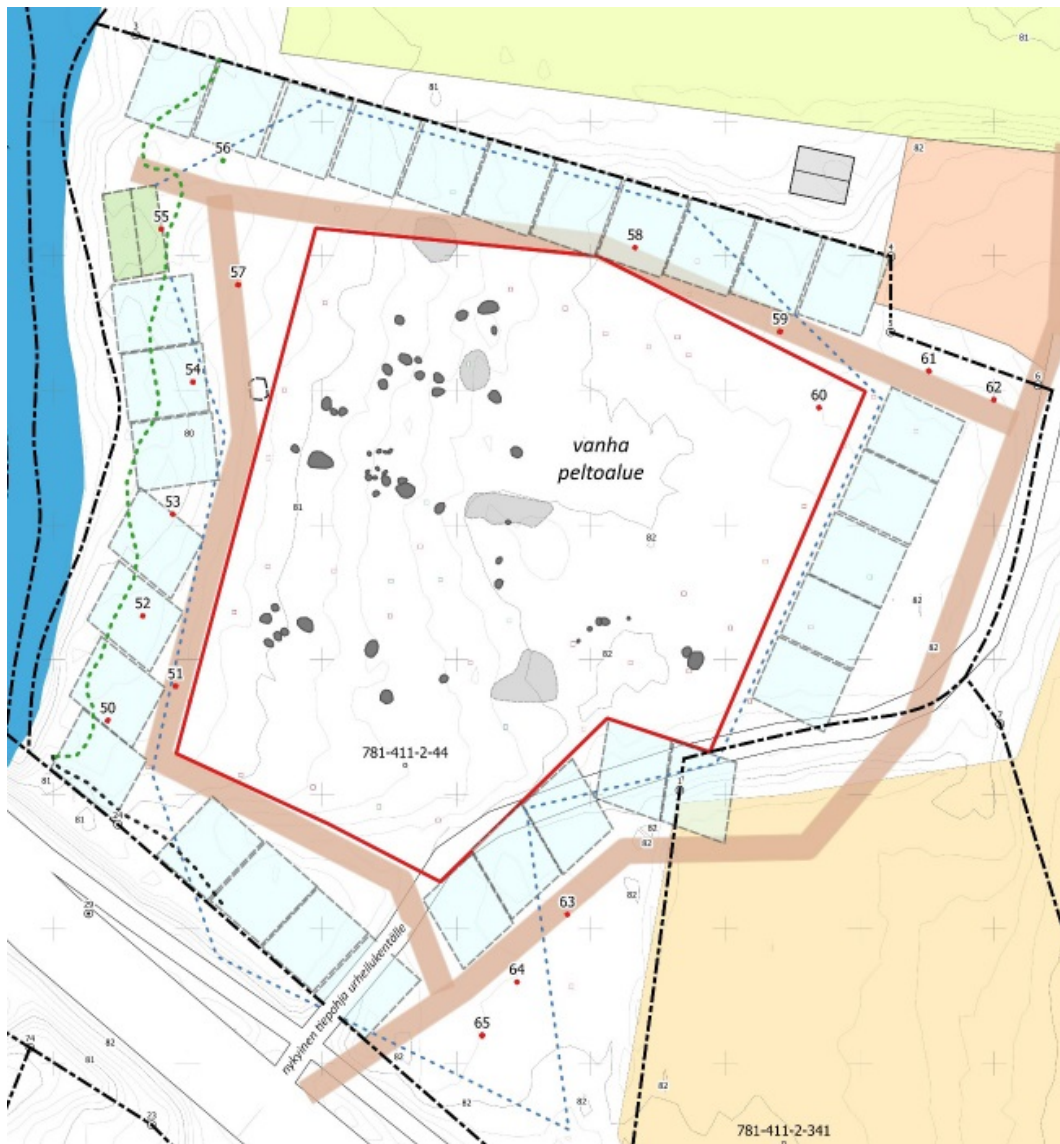
Liitteet: Kartaliite (kartat 1 ja 2)

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

Karttaliite

1. Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Punaisella rasterilla merkitty kiinteä muinaisjäännös, rautakautinen asuinpaikka (mj.rek. *Sikala* 1000007847), pinkillä rasterilla mahdollinen muinaisjäännös, historiallisen ajan kylätontti (mj.rek. *Otamo* 1000007847).

- Ote koekaivausryhmän raportista, koekuoppien sijaintikarta, s. 13. Punaisella viivalla merkitty rautakautinen asuinpaikka (mj.rek. *Sikala* 1000007847). Punaiset neliöt = koekuopat, joista koekaivauksessa tehtiin löytöjä (*E. Mikkola 2021: Sysmä, Sikala ja Otamo. Rautakautisen asuinpaikan ja mahdollisen historiallisen ajan kylätontin koekaivaus 2.-6.8.2021*).